

<http://doi.org/10.22133/tlj.2026.503000.1238>

Investigating the Social and Psychological Effects of Tourism on the Unemployers of the Host Community (Case Study: Tourism Areas in Paveh Country)

Zohre Fanni^{1*} , Hamed Rizvandi²

¹ Professor, Human Geography & Spatial Planning Department, Earth sciences Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran. Iran

² M.A. Geography & Tourism Planning, Human Geography & Spatial Planning Department, Earth sciences Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran. Iran

Article Info	Abstract
Original Article	
Received: 28-01-2025	
Accepted: 30-06-2025	
Keywords: Job Search Behavior Self-Efficacy Mental Health Cognitive-Social Theory	Creating employment and eliminating unemployment is one of the important goals of sustainable development. The phenomenon of unemployment has many psychological consequences on the mental health of unemployed people, in terms of reducing self-esteem and quality of life, as well as reducing the motivation to find a job. is to change their living environment. By changing the environment, tourism changes the experiences and behavior of unemployed people due to the different environmental feedbacks it receives. The current research tries to evaluate the social and psychological effects of tourism on job search behavior and the mental health of unemployed people. This interdisciplinary research is inductive in nature and descriptive-analytical in terms of applied purpose. In terms of collecting information, it is in the field of survey research. The method of collecting data and information is library and field using a questionnaire tool. The sample community is unemployees and employees in 11 tourism target villages of Paveh city. Data were collected through two questionnaires with a non-probability targeted sampling method (snowball). Due to the non-normality of the data, the structural equation modeling method with the partial least squares approach was used to analyze the data. According to the research findings, with the increase in social and psychological tourism activities, job search behavior among unemployed people has increased, but their mental health has not changed.
*Corresponding author e-mail: z-fanni@sbu.ac.ir	
How to Cite: Fanni, Z., & Rizvandi, H. (2026). Investigating the Social and Psychological Effects of Tourism on the Unemployers of the Host Community (Case Study: Tourism Areas in Paveh Country). <i>Tourism and Leisure Time Journal</i> , 11(21), 177-199.	
Published by University of Science and Culture https://www.usc.ac.ir Online ISSN: 2783-3828	

1. Introduction

With the increasing development of tourism, its economic, socio-cultural, psychological and environmental impacts on tourism destinations are evident and are considered as a powerful tool to create benefits for local communities. An important aspect of sustainable development is also the emphasis on community-based tourism. This approach uses techniques to ensure that most of the benefits of tourism development accrue to local residents (Costa, et al, 2020). The impacts of tourism are wide-ranging and directly and indirectly affect various areas. On the other hand, the perceived value of tourism development has changed over the years and is moving away from economic value towards the abstract value of tourism. For example, in the psychological dimension, it causes changes in individual behaviors, lifestyle, personality development and self-esteem, or gaining experience. These effects are of particular importance for the people of the host community, especially the unemployed, in terms of job-seeking and entrepreneurship behavior. One of the goals of sustainable development is also to create employment and eliminate unemployment in host communities. Focusing on the unemployed is important for two main reasons; First, it concerns a large and vulnerable subgroup of the low-income population, and second, unemployed people experience consequences such as reduced income, psychological stress, loss of self-confidence, and helplessness, which are associated with reduced physical and mental health in unemployed people, their families, and their communities (Stauder, 2019). For unemployed people, changes in deprived living environments can be effective in terms of cognitive changes such as increased self-efficacy and self-esteem. Because when the environment is deprived and imposed, the individual has less influence over his or her behavior, but with changing the environment, changes in the individual's experiences and behavior occur due to the different environmental feedback he or she receives (Koutroubas & Galanakis, 2022). The development of sustainable tourism in the study area can increase the motivation of the unemployed to find or create jobs and improve their mental health by increasing its social and psychological effects.

2. Literature Review

Babai et al. (2019) in a study titled "Explanation of the Effect of Entrepreneurial Self-Efficacy and Innovation Capability on the Performance of Tourism Businesses in Tabriz City" concluded that entrepreneurial self-efficacy and innovation capability have a positive effect on the success and improvement of tourism businesses and their performance can be improved in this way. This is because one of the important sectors in the tourism economy is small and medium-sized businesses, the salient features of which are their emphasis on entrepreneurship and capability and continuous innovation. Entrepreneurship and tourism have a two-way relationship; to the extent that self-efficacy affects the growth of tourism businesses, tourism is also effective in creating self-efficacy in individuals. Madawala et al. (2023) in a study titled "The Role of Entrepreneurial Self-Efficacy Among Women Entrepreneurs in the Tourism Sector in Sri Lanka" concluded that increasing entrepreneurial self-efficacy in women increases their entrepreneurship. This is while women form a large part of their self-efficacy beliefs by modeling themselves on tourists. This study also emphasizes that women's job search behavior has increased due to their increased job self-efficacy, which has led to an increase in women's entry into jobs. In the study by Godovikh et al. (2020), the impact of inbound and outbound tourists on the physical and mental health and well-being of local people in different countries was examined. There is an inseparable relationship between tourists and residents in terms of providing positive experiences and interaction, and the positive effects of tourism on the health of residents are also measured through positive experiences, novelty, and social interactions with tourists. The relevant data were collected through the World Tourism Organization, the World Bank, and the Gallup Institute. The results show that tourism has short-term and long-term effects on the health and well-being of local people. Tourism has a negative impact on the physical and mental health of residents in the short term and a positive impact in the long term.

3. Methodology

This interdisciplinary research, in the two fields of human geography and psychology (behavioral geography), is inductive in nature and descriptive-analytical in terms of its applied purpose, because it deals with finding a basis for solving a problem in the real world. The data collection method is carried out in two forms: survey and

documentary. In such a way that to obtain the desired data for analysis, the survey method is used, and to collect the desired data for preparing and compiling theoretical foundations and research methods, the documentary method and reference to articles, theses, books, secondary documents and sites are used. The statistical population of the research is unemployed people in eleven villages targeted for tourism in Paveh County. In the present study, the non-probability purposive sampling method (snowball) was used. The sample size based on the Cochran formula for the researcher-made questionnaire of unemployed people is 264 people. Finally, smartPLS software and the partial least squares method were used to analyze the questionnaire data.

4. Results

The social effects of tourism have a positive effect of 0.327 and the psychological effects of tourism have a positive effect of 0.227 on self-efficacy, and self-efficacy has a positive effect of 0.268 on job search behavior. Also, the significance coefficient t between the social effects of tourism and self-efficacy is 6.229, between the psychological effects of tourism and self-efficacy is 4.350, and between self-efficacy and job search behavior is 5.082 at a confidence level of 95 percent, which is greater than 1.96, indicating a statistical significance of the relationship between the social and psychological effects of tourism, self-efficacy, and job search behavior.

The social effects of tourism have a positive effect of 0.050 and the psychological effects of tourism have a negative effect of -0.034 on mental health. Also, the significance coefficient t at a 95% confidence level between the social effects of tourism and mental health was 0.696 and between the psychological effects of tourism and mental health was 0.480, which is less than 1.96, indicating a lack of statistical significance in the relationship between the social and psychological effects of tourism and mental health.

5. Conclusion

The findings confirm the first hypothesis that social and psychological variables of tourism affect job search behavior through job self-efficacy beliefs. The first hypothesis of the study was based on the assumption that social and psychological activities of tourism can be an effective factor in job search behavior through job self-efficacy beliefs; because according to Bandura's social cognitive theory, many human behaviors are achieved through learning. Tourism activities, by providing opportunities and developing communication and interactions, increasing awareness and knowledge, and increasing participation, can give residents the opportunity to explore, which is an important need for learning.

The review of the findings rejected the direct effect of social and psychological activities of tourism on the mental health of the unemployed. Accordingly, it can be concluded that there is no significant relationship between the effects of tourism and the mental health of the unemployed. In fact, increasing the effects of tourism activities cannot guarantee an increase in the mental health of the unemployed. According to the entries in Table (5), the variable of effects of tourism activities has not been able to explain an acceptable coefficient of determination of the variable of mental health. This could be the reason for the indirect effect of the effects of tourism activities on mental health because, according to Vanberg (2012), the social and psychological effects of tourism affect the general self-efficacy of individuals.

گردشگری و اوقات فراغت

<http://doi.org/10.22133/tlj.2026.503000.1238>

ارزیابی تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر بیکاران جامعه میزبان (مورد پژوهی: نواحی گردشگری شهرستان پاوه)

زهرة فنی^{۱*} حامد ریزوندی^۲

^۱ استاد گروه جغرافیای انسانی و آمایش، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی گردشگری، گروه جغرافیای انسانی و آمایش، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
مقاله پژوهشی	
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۰۹	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۴/۰۹	
واژگان کلیدی: رفتار جست‌وجوی شغل خودکارآمدی سلامت روان نظریه شناختی - اجتماعی	پدیده بیکاری پیامدهای روانی فراوانی را در سلامت روان افراد بیکار، از نظر کاهش عزت نفس، کیفیت زندگی و کاهش انگیزه یافتن شغل به دنبال دارد. مهم‌ترین رویداد در زندگی افراد بیکار، یافتن شغل است. گردشگری از طریق تغییر محیط، تحولاتی در تجربیات و رفتار افراد فاقد شغل به وجود می‌آورد. این تحولات، که حاصل بازخوردهای محیطی متفاوتی هستند که دریافت می‌کنند، بر بهداشت روانی و رفتار آن‌ها در یافتن شغل تأثیر مثبتی می‌گذارند. بر این مبنای پژوهش حاضر تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر رفتار جست‌وجوی شغل و سلامت روان افراد بیکار را ارزیابی کرده است. این پژوهش بین‌رشته‌ای، در دو حوزه جغرافیای انسانی و روان‌شناسی، به لحاظ هدف کاربردی، ماهیت استقرایی و روش توصیفی - تحلیلی است. روش گردآوری داده‌ها و اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و میدانی و جامعه نمونه افراد بیکار در یازده روستای هدف گردشگری شهرستان پاوه بوده‌اند. داده‌ها از طریق پرسش‌نامه با روش نمونه‌گیری هدفمند غیراحتمالی (گلوله‌برفی) گردآوری شدند. در پرسش‌نامه، سلامت روان و رفتار جست‌وجوی شغل بیکاران به واسطه خودکارآمدی بررسی شد. به دلیل نرمال نبودن داده‌ها، از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد کمترین مربعات جزئی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. بر اساس یافته‌های پژوهش، با افزایش فعالیت‌های اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری، رفتار جست‌وجوی شغل در افراد بیکار افزایش یافته، ولی سلامت روان آنان تغییری نداشته است.
*نویسنده مسئول رایانامه: zohrehfanni@yahoo.com	

نحوه استناددهی:

فنی، زهرة، و ریزوندی، حامد (۱۴۰۵). ارزیابی تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر بیکاران جامعه میزبان (موردپژوهی: نواحی گردشگری شهرستان پاوه)، گردشگری و اوقات فراغت، ۱۱(۲۱)، ۱۷۷-۱۹۹.

ناشر: دانشگاه علم و فرهنگ <https://www.usc.ac.ir>

شابای الکترونیکی: ۲۷۸۳-۳۸۲۸

مقدمه

با توسعه روزافزون گردشگری، تأثیرات اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی، روانی و زیست محیطی آن بر مقصدهای گردشگری مشهود است و همچون ابزاری نیرومند در راستای ایجاد منفعت برای جوامع محلی در نظر گرفته می شود. یک جنبه مهم توسعه پایدار نیز تأکید بر گردشگری بر پایه جامعه است. این رویکرد فونونی را به کار می برد تا تضمین کند که بیشتر منافع توسعه گردشگری به باشندگان محلی تعلق گیرد (Costa et al., 2020).

تأثیرات گردشگری وسیع است و به صورت مستقیم و غیر مستقیم بر حوزه های مختلفی تأثیر می گذارد. از طرفی، ارزش درک شده از توسعه گردشگری در طول سال ها تغییر کرده و در حال فاصله گرفتن از ارزش اقتصادی به سمت ارزش انتزاعی گردشگری است. برای مثال در بعد روانی، سبب تغییراتی در رفتارهای فردی، سبک زندگی، رشد شخصیت و عزت نفس و یا کسب تجربه می شود. این تأثیرات برای مردم جامعه میزبان، به ویژه افراد بیکار، از حیث رفتار کاریابی و کارآفرینی از اهمیت خاصی برخوردار است. یکی از اهداف توسعه پایدار نیز اشتغال زایی و از بین بردن بیکاری در جوامع میزبان است. تمرکز بر افراد بیکار به دو دلیل اصلی اهمیت دارد: اول این که به یک زیرگروه بزرگ و آسیب پذیر از جمعیت کم درآمد مربوط می شود و دوم افراد بیکار پیامدهایی مانند کاهش درآمد، فشار روانی، از دست دادن اعتماد به نفس و درماندگی را تجربه می کنند که با کاهش سلامت جسم و روان در افراد بیکار، خانواده ها و جوامعشان همراه است (Stauder, 2019).

برای افراد بیکار، تغییر در محیط های زندگی محروم، از نظر تغییرات شناختی، مانند افزایش خودکارآمدی و عزت نفس، تأثیرگذار است؛ زیرا زمانی که محیط محروم و تحمیلی است، فرد تأثیر کمتری در اعمال رفتار خود دارد؛ اما با تغییر محیط، تغییراتی در تجربیات و رفتار فرد به دلیل بازخوردهای محیطی متفاوتی که دریافت می کند، ایجاد می شود (Koutroubas & Galanakis, 2022). توسعه گردشگری پایدار در محدوده مورد مطالعه، می تواند با افزایش تأثیرات اجتماعی و روانی خود، انگیزه بیکاران را برای یافتن و یا خلق شغل افزایش دهد و سلامت روان آنان را بهبود بخشد.

در حال حاضر، با اعلام مرکز آمار، استان کرمانشاه با نرخ بیکاری ۱۲ درصد در بهار ۱۴۰۳ به عنوان دومین استان بیکار کشور معرفی شد. این در حالی است که متوسط نرخ بیکاری در کشور، ۷/۷ درصد است. طی چند سال اخیر، در شهرستان پاوه نیز همانند استان کرمانشاه، نرخ بیکاران در حال افزایش بوده است. وضعیت اشتغال و بیکاری به عنوان یکی از اساسی ترین چالش های این استان برای رسیدن به توسعه پایدار به شمار می رود. بدیهی است که گردشگری شهرستان پاوه به عنوان جزئی از مجموعه گردشگری کشور از تأثیرات اجتماعی و روانی گردشگری تأثیر خواهد پذیرفت و تأثیرات مثبتی از جمله ایجاد اشتغال، ارتقای استاندارد زندگی ساکنان، افزایش درآمد، حس تعلق به مکان زندگی، پیشرفت فردی و اجتماعی و تأثیر مثبت در سلامت جسمی و روانی افراد را برای ساکنان، به ویژه بیکاران، در پی داشته است. بر این مبنا، پژوهش پیش رو یازده ناحیه هدف گردشگری در شهرستان پاوه را از لحاظ تأثیرات اجتماعی و روان شناختی، که فعالیت های گردشگری بر بیکاران جامعه میزبان دارد، واکاوی می کند و به دنبال مشخص کردن نقش این تأثیرات بر افزایش اشتغال در بین بیکاران و سلامت روان آنان است؛ زیرا شناسایی و ارزیابی این تأثیرات نقش بسیار مهمی در برنامه ریزی کارا تر و مدیریت بهتر مقاصد ایفا می کند. پژوهش حاضر با توجه به سؤالات زیر انجام شده است:

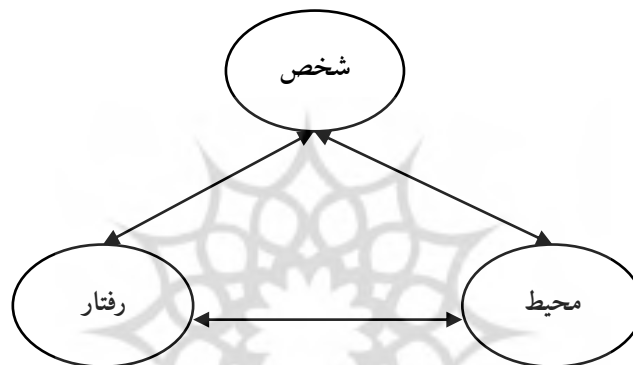
۱. تأثیرات اجتماعی و روان شناختی گردشگری در رفتار جست و جوی شغل بیکاران جامعه میزبان چگونه است؟

۲. تأثیرات اجتماعی و روان شناختی گردشگری تا چه اندازه بر سلامت روان بیکاران تأثیر می گذارد؟

مبانی پژوهش

نظریه شناختی - اجتماعی آلبرت بندورا

نظریه شناختی - اجتماعی چهارچوبی برای درک، پیش‌بینی و تغییر رفتار انسان فراهم می‌کند و تمرکز زیادی بر مفاهیم شناختی دارد. همچنین بر نحوه عملکرد شناختی افراد روی تجربیات اجتماعی خود و چگونگی تأثیر این شناخت‌ها در رفتار و رشد متمرکز است (Le & Hancer, 2021). بر اساس این نظریه، سه اصل اساسی، یعنی عوامل شناختی (شخصی)، رفتاری و محیطی در رفتار تأثیرگذار است. بندورا معتقد است که هیچ یک از این سه جزء را نمی‌توان جدا از اجزای دیگر به‌عنوان تعیین‌کننده رفتار انسان در نظر گرفت. در این ساختار، این تأثیرات از قدرت یکسانی برخوردار نیستند و اهمیت نسبی آن‌ها در شرایط مختلف متفاوت است (Bandura, 2012). بندورا این تعامل سه‌جانبه را «علت متقابل سه‌گانه» می‌نامد.

شکل ۱: علت متقابل سه‌گانه (Moran & Diamond, 2023)

یادگیری در نظریه بندورا با تأکید بر نقش فعال یادگیرنده در بافت اجتماعی، علاوه بر حوزه رفتاری، حوزه شناختی و اجتماعی و تعامل آن‌ها با هم را نیز دربر می‌گیرد. بندورا یادگیری را نه تنها پایه زندگی فردی، بلکه اساس زندگی اجتماعی می‌داند. بر مبنای این نظریه، یادگیری از راه مشاهده، تقلید و الگوسازی انجام می‌شود و هر چیزی که با تجربه کردن یاد گرفته شود، با مشاهده کردن نیز یاد گرفته می‌شود (جمالی و پناهی، ۱۴۰۰). انسان‌ها به‌عنوان موجوداتی اجتماعی، با مشاهده و تفسیر جهان اجتماعی و از طریق تقویت یا تنبیه پاسخ‌های خود، اطلاعات و مهارت‌های پیچیده بسیاری را می‌آموزند. بندورا بر توانایی فرد برای تأثیرگذاری بر تغییر در ویژگی‌های شخصیتی، رفتارها و قابلیت‌ها تأکید می‌کند. بر اساس این نظریه، شخص می‌تواند با تصمیم‌گیری در پی ارزیابی رویدادهای زندگی، مسیر زندگی‌اش را تغییر دهد.

خودکارآمدی

خودکارآمدی، مؤلفه اصلی نظریه شناختی - اجتماعی بندورا، به‌منزله یک عامل تعیین‌کننده شخصی مهم در رفتار انسان مطرح شده است. «خودکارآمدی» عبارت است از باورهای یک شخص درخصوص قابلیت خود برای اجرای اعمالی که به دستیابی به نتایج مطلوب می‌انجامند (Khalid et al., 2019). این باورها بر تصمیم‌گیری در مورد اتخاذ و حفظ یک رفتار تأثیر می‌گذارند. به عبارت دیگر، خودکارآمدی به‌مثابه یک عامل انگیزشی فعال‌کننده، نیرو دهنده، نگه دارنده و هدایت‌کننده رفتار به سوی هدف تعریف شده است (حاتمی‌نسب، ۱۴۰۲). خودکارآمدی حالت ادراکی و شناختی دارد و الگوهای فکری، رفتاری و هیجانی را در سطوح مختلف تجربه انسانی تحت تأثیر قرار می‌دهد. باورهای خودکارآمدی پایه‌ای برای انگیزش، بهزیستی و دستاوردهای فردی در همه حیطه‌های زندگی است. مهم‌ترین نتایج و پیامدهایی که در

زندگی افراد دارد، بهبود عملکرد، افزایش باور، افزایش روابط افراد، تعهد به کار، تجربه موفق، احساس شایستگی، احساس معناداری، احساس اعتماد و توانمندی بیشتر است (رمضان‌زاده و قنبری، ۱۴۰۰).

رفتار جست‌وجوی شغل

برای افراد بیکار، اولین قدم حیاتی به‌سوی تغییرات مثبت زندگی، جست‌وجو و یافتن کار است. رفتار جست‌وجوی شغل عاملی تعیین‌کننده و مهم برای کاریابی است. رفتار جست‌وجوی شغل به الگوی کنش هدفمند و ارادی اشاره دارد که با شناسایی و تعهد به دنبال کردن یک هدف شغلی آغاز می‌شود (Fernández-Valera et al. 2020). این هدف متعاقباً رفتار جست‌وجوی شغل را برای دستیابی به هدف مدنظر فعال می‌کند. با توجه به اینکه این رفتار فرایندی خودتنظیمی است که به یک الگوی تفکر و عاطفه اشاره دارد، متغیرهای روان‌شناختی، جمعیت‌شناختی، موقعیتی و... در این فرایند تأثیرگذارند (Wanberg et al, 2012). در بین این متغیرها، خودکارآمدی نقش اصلی را ایفا می‌کند.

سلامت روان

سلامت روان، حالتی از رفاه روانی است که افراد را قادر می‌سازد با استرس‌های زندگی کنار بیایند، توانایی‌های خود را درک کنند، خوب یاد بگیرند و خوب کار کنند و به جامعه خود کمک کنند. این جزئی جدایی‌ناپذیر از سلامت و رفاه است که زیربنای توانایی‌های فردی و جمعی ما برای تصمیم‌گیری، برقراری روابط و شکل دادن به جهانی است که در آن زندگی می‌کنیم (WHO, 2022). در طول زندگی، عوامل متعدد فردی، اجتماعی و ساختاری ممکن است ترکیب شوند تا از سلامت روان محافظت یا آن را تضعیف کنند. عواملی مانند قرارگرفتن در معرض شرایط نامطلوب اجتماعی، اقتصادی، ژنوپلیتیکی و محیطی از جمله فقر، خشونت، نابرابری و محرومیت محیطی، خطر ابتلای افراد به شرایط سلامت روان پایین را افزایش می‌دهد. از طرفی، عوامل محافظتی که در طول زندگی رخ می‌دهند، به تقویت انعطاف‌پذیری سلامت روان کمک می‌کنند. این عوامل شامل مهارت‌ها و ویژگی‌های اجتماعی و عاطفی فردی و همچنین تعاملات اجتماعی مثبت، آموزش با کیفیت، کار شایسته، محله‌های امن و انسجام جامعه و... هستند (رسولی و همکاران، ۱۴۰۲).

پیشینه پژوهش

رمضان‌زاده و قنبری (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «تحلیل تأثیرات مؤلفه‌های انگیزه و خودکارآمدی بر موفقیت کارآفرینان گردشگری با نقش میانجی رضایت شغلی» تلاش کردند عوامل روان‌شناختی مؤثر در موفقیت کارآفرینان گردشگری در استان مازندران را شناسایی کنند. به عقیده آنان، کارآفرینان علاوه بر توانایی مالی، به ویژگی‌های شناختی مثبتی نیاز دارند تا به موفقیت دست یابند. نتایج گویای آن است که در مؤلفه‌های انگیزه، «چالش‌برانگیز بودن حرفه»، «حس موفقیت در یک کسب‌وکار» و «افزایش توان جسمی و روحی» و در مؤلفه‌های خودکارآمدی، «اطمینان از توانایی خود برای تحقق اهداف»، «یادگیری مهارت‌های جدید» و «توانایی تغییر شکل محیط» مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر موفقیت کارآفرینان هستند. همچنین بیان کردند به دلیل جهانی شدن، مشاغل به سمت کسب‌وکارهای کوچک‌مقیاس و افزایش توانایی فردی پیش می‌رود. قطعاً در چنین شرایطی، به افزایش مهارت‌های فردی کارآفرینان نیاز است.

بابایی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تبیین تأثیر خودکارآمدی کارآفرینی و قابلیت نوآوری بر عملکرد کسب‌وکارهای گردشگری (مورد مطالعه: شهر تبریز)» به این نتیجه دست یافتند که خودکارآمدی کارآفرینی و قابلیت نوآوری تأثیر مثبتی در موفقیت و بهبود بر کسب‌وکارهای گردشگری دارد و می‌توان عملکرد آن‌ها را از این طریق ارتقا داد؛ زیرا یکی از بخش‌های مهم در اقتصاد گردشگری، کسب‌وکارهای کوچک و متوسط است که مشخصه‌های بارز این کسب‌وکارها، تأکید آن‌ها بر کارآفرینی و توانمندی و ارائه مداوم نوآوری است. کارآفرینی و

گردشگری ارتباطی دوسویه دارند؛ به اندازه‌ای که خودکارآمدی در رشد کسب‌وکارهای گردشگری تأثیر دارد، گردشگری نیز در ایجاد خودکارآمدی در افراد مؤثر است.

صادقلو و یاراحمدی (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان «بررسی تأثیر حضور گردشگران بر سلامت اجتماعی جوامع میزبان در روستاهای نمونه گردشگری شهرستان بینالود» تأثیر حضور گردشگران را در چهار بعد اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی و فردی-روانی بررسی کردند. یافته‌ها و نتایج حاصل از مطالعات صورت گرفته به‌طورکلی بیانگر تأثیر بیش از حد متوسط گردشگری و حضور گردشگران در روستاهای مورد مطالعه بر سلامت جامعه در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، محیطی و فردی-روانی است. بیشترین تأثیرگذاری مربوط به بعد فردی-روانی سلامت اجتماعی است که به افزایش اعتمادبه‌نفس، احساس مقبولیت از سوی اجتماع، حس ارزشمندی، افزایش احساس تعلق به محل زندگی ساکنین منجر می‌شود.

ماداولا^۱ و همکاران (2023) در پژوهشی با عنوان «نقش خودکارآمدی کارآفرینانه در بین زنان کارآفرین در بخش گردشگری در کشور سریلانکا» به این نکته دست یافتند که افزایش خودکارآمدی کارآفرینانه در زنان موجب افزایش کارآفرینی آنان می‌شود. این درحالی است که زنان بخش زیادی از باورهای خودکارآمدی خود را از طریق الگوبرداری از گردشگران شکل می‌دهند. همچنین این پژوهش تأکید می‌کند که رفتار جست‌وجوی شغل زنان به دلیل افزایش خودکارآمدی شغلی آنان افزایش یافته که باعث افزایش ورود زنان به مشاغل شده است. در پژوهش گودوویخ^۲ و همکاران (2020) به بررسی تأثیر گردشگران ورودی و خروجی در سلامت جسمی و روانی و رفاه مردم محلی در کشورهای مختلف پرداخته شده است. بین گردشگران و ساکنان، ارتباط جدایی‌ناپذیری از نظر ارائه تجربیات مثبت و تعامل وجود دارد و تأثیرات مثبت گردشگری بر سلامت ساکنان نیز از طریق تجربیات مثبت، تازگی و تعاملات اجتماعی با گردشگران سنجیده می‌شود. داده‌های مربوط از طریق سازمان جهانی گردشگری، بانک جهانی و مؤسسه گالوپ جمع‌آوری شده است. نتایج نشان می‌دهد که گردشگری تأثیرات کوتاه‌مدت و بلندمدتی در سلامت و رفاه مردم محلی دارد. گردشگری در کوتاه‌مدت در سلامت جسمی و روانی ساکنان تأثیر منفی می‌گذارد و در بلندمدت تأثیرات مثبتی دارد.

کین^۳ و همکاران (2020) در پژوهشی، رابطه بین توسعه گردشگری و میزان بیکاری در هنگ‌کنگ را بررسی کردند. نتایج نشان می‌دهد بین توسعه گردشگری و بیکاری رابطه مخالفی برقرار است. درواقع با توسعه گردشگری، نرخ بیکاری کاهش می‌یابد و بالعکس. در برخی از دوره‌های زمانی، به‌سبب بروز عواملی مانند سارس، تقاضای گردشگری به‌شدت کاهش یافته که این عامل سبب افزایش نرخ بیکاری در هنگ‌کنگ شده است. در پژوهش کنستانینوس^۴ و همکاران (2017) با عنوان «گردشگری اجتماعی و خودکارآمدی: بررسی پیوندهای بین مشارکت گردشگری، کاریابی و بیکاری» تأثیرات روانی گردشگری اجتماعی در خودکارآمدی و رفتار جست‌وجوی شغل بیکاران مطالعه شد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که تعطیلات موجب ایجاد محیط‌های توانمند شده که تغییرات مثبتی در خودکارآمدی ایجاد می‌کند و به تأثیرات مثبت در رفتار جست‌وجوی شغل بیکاران کمک می‌کند. تعطیلات از طریق ایجاد شرایط مناسب و فضاهای امن، به ایجاد تغییرات مثبت شناختی و رفتاری در بین افراد بیکار کمک کرده است. این تغییرات رفتاری عوامل تعیین‌کننده اصلی اشتغال را تشکیل می‌دهند که در کوتاه‌مدت سبب افزایش سلامت روانی افراد بیکار، انگیزه یافتن شغل و حتی شکل دادن به آرزوهای شغلی جدید و سبک‌های زندگی در بیکاران می‌شود. گناناپالا و سانداروانی^۵ (2016) در پژوهشی در سریلانکا به بررسی تأثیرات توسعه گردشگری در جوامع محلی و شناخت نگرش و درک جوامع محلی از توسعه گردشگری در محله‌های خود پرداختند. تأثیرات اجتماعی-فرهنگی گردشگری به دلیل تماس مستقیم بین میزبان و مهمان شکل می‌گیرد. سه نوع تماس مختلف بین ساکنان محلی و بازدیدکنندگان وجود دارد. اولین مورد زمانی رخ می‌دهد که گردشگران کالا و خدمات را از

1. Madawala
2. Godovykh
3. Qin
4. Kakoudakis
5. Gnanapala, & Sandaruwani

ساکنان خریداری کنند. دومین مورد زمانی اتفاق می افتد که گردشگران و ساکنان تسهیلات مشترکی داشته باشند و نوع سوم تماس زمانی به وجود می آید که گردشگران و ساکنان برای تبادل فرهنگی با هم ملاقات کنند.

حاصل انواع تماس ها درک تأثیراتی مانند افزایش کیفیت زندگی، افزایش ارتباطات، توسعه امکانات، افزایش آگاهی، تقویت مهارت ها، توانمندسازی و تغییر در ارزش های اجتماعی، جمعی و فردی، سبک زندگی و رفتار ساکنان شده است.

پیشینه پژوهش و تبیین نوآوری پژوهش

توسعه گردشگری با کاهش نرخ بیکاری باعث افزایش بهزیستی اجتماعی ساکنان می شود (صادقلو و یاراحمدی، ۱۳۹۹؛ امیرخانلو و همکاران، ۱۳۹۸؛ اصغری و جعفری، ۱۳۹۷؛ Godovykh et al., 2020; Qin et al., 2020; Kakoudaki et al., 2017). ارتقای خودکارآمدی تغییر سبک زندگی و رفتارهای ساکنان را به همراه دارد (رمضان زاده و قنبری، ۱۴۰۰؛ بابایی و همکاران، ۱۳۹۹؛ Kakoudaki et al., 2017; Gnanapala & Sandaruwani, 2016). توسعه گردشگری با بالا بردن دانش و آگاهی مردم محلی همراه است (بادکو و همکاران، ۱۴۰۰؛ رمضان زاده و قنبری، ۱۴۰۰؛ بابایی و همکاران، ۱۳۹۹؛ Madawala et al., 2023; Gnanapala & Sandaruwani, 2016).

با توجه به مطالب بالا می توان به این نتیجه دست یافت که شناخت اهمیت تأثیرات گردشگری در فرایند توسعه و اشتغال زایی، فرض اساسی و منطقی برنامه ریزی گردشگری پایدار است. از طرفی ورود گردشگران و روابط متقابل آنان با باشندگان، تأثیرات مثبت و منفی را در جوامع محلی به جای گذاشته است. ازجمله این تأثیرات می توان بر ایجاد فرصت های شغلی، افزایش دسترسی به امکانات و خدمات، افزایش آگاهی و دانش، افزایش کیفیت زندگی، تغییر سبک زندگی، توانمندسازی و خودکارآمدی ساکنان اشاره کرد. متخصصان بر این نکته اشاره دارند که به منظور برنامه ریزی اصولی و کارا تر برای جوامع محلی باید در شناسایی این تأثیرات کوشید و نقش آن ها را در زندگی ساکنان بررسی کرد؛ بنابراین در تحقیق حاضر تأثیرات اجتماعی و روان شناختی گردشگری در رفتار جست و جو شغل با میانجی گری متغیر خودکارآمدی و سلامت روان بیکاران محدوده مطالعاتی بررسی شده است.

روش پژوهش

این پژوهش بین رشته ای، در دو حوزه جغرافیای انسانی و روان شناسی (جغرافیای رفتاری)، به دلیل اینکه به زمینه یابی برای حل یک مسئله در دنیای واقعی می پردازد، به لحاظ هدف کاربردی، ماهیت استقرایی و روش توصیفی-تحلیلی است. روش گردآوری داده ها به دو صورت پیمایشی و اسنادی انجام می شود. به این نحو که برای به دست آوردن داده های مدنظر برای تجزیه و تحلیل، از روش پیمایشی و برای جمع آوری داده های مدنظر با هدف تهیه و تدوین مبانی نظری و روش تحقیق، از روش اسنادی و رجوع به مقالات، پایان نامه ها، کتب، اسناد فرادست و سایت ها استفاده می شود. جامعه آماری پژوهش، افراد بیکار در یازده روستای هدف گردشگری شهرستان پاوه هستند. در پژوهش حاضر، از روش نمونه گیری هدفمند غیراحتمالی (گلوله برفی) استفاده شده است. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران برای پرسش نامه محقق ساخته افراد بیکار، ۲۶۴ نفر است. در نهایت، برای تجزیه و تحلیل داده های پرسش نامه، از نرم افزار اسمارت پی ال اس^۱ و روش کمترین مربعات جزئی استفاده شد. پرسش نامه افراد بیکار به دو بخش تقسیم می شود: بخش اول شامل ۳۳ سؤال درباره تأثیرات اجتماعی و روان شناختی گردشگری در بیکاران و بخش دوم شامل دوازده سؤال مربوط به سلامت روان آنان است. بخش اول، پرسش نامه محقق ساخته در طیف لیکرت پنج گزینه ای «خیلی کم تا خیلی زیاد» و بخش دوم پرسش نامه سلامت روان گلدبرگ در طیف لیکرت چهار گزینه ای «اصلاً تا خیلی بیشتر از حد معمول» است. پایایی و روایی پرسش نامه سلامت روان در مطالعات مختلف تأیید شده است. برای مثال، گرجی و همکاران (۱۳۹۷) با بررسی ۷۴۸ نفر، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ و آمینی (۱۳۹۰) با بررسی ۸۲ نفر، آلفای کرونباخ ۰/۸۳ را به دست آورده اند. در پرسش نامه حاضر هدف، بررسی تأثیرات

1. SmartPLS

ریزوندی و فنی / ارزیابی تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر بیکاران جامعه میزبان (مورد پژوهی: نواحی گردشگری شهرستان پاوه)

گردشگری در رفتار جست‌وجوی شغل به‌واسطهٔ متغیر میانجی خودکارآمدی و همچنین ارزیابی تأثیرات گردشگری در سلامت روان بیکاران بوده است.

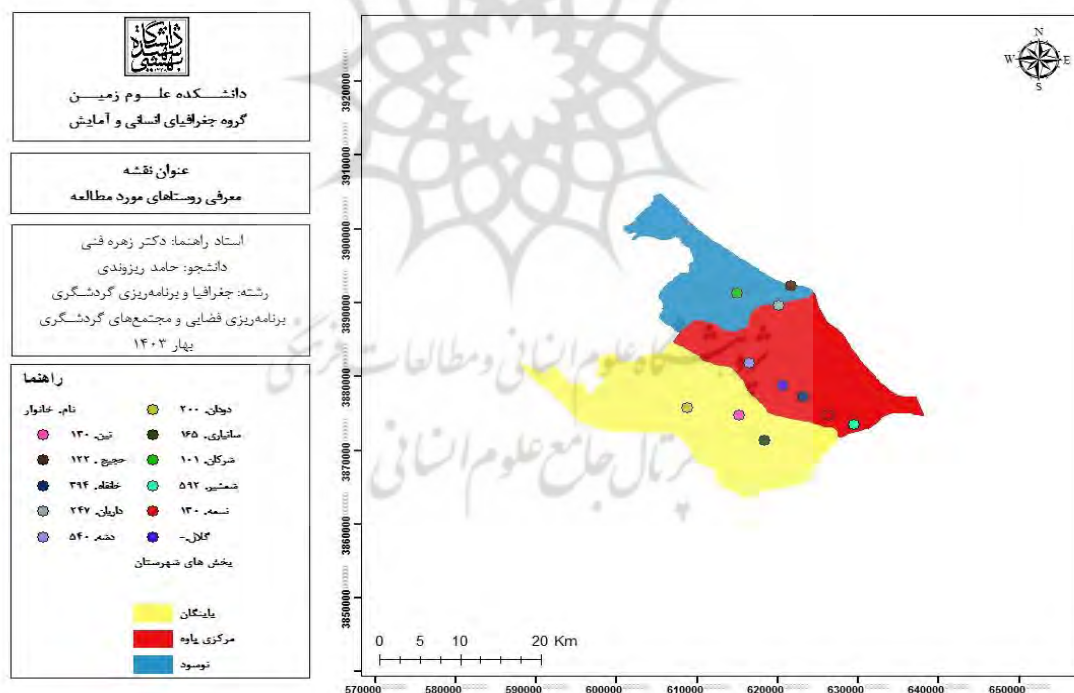
روش سنجش روایی و یایایی ابزار تحقیق

روایی: پرسش نامه همراه با فرضیات و اهداف، در اختیار تعدادی از استادان و کارشناسان دانشکده علوم زمین در زمینه موضوع مرتبط قرار گرفت که بعد از ویرایش و حذف سؤالات غیر مرتبط، از نظر آنان تأیید شد.

پایایی: برای تعیین اعتبار و پایایی پرسش‌نامه، تعداد ۴۰ پرسش‌نامه بین نمونه آماری توزیع شد و ضریب آلفای کرونباخ برای تمامی مؤلفه‌های مختلف پرسش‌نامه محاسبه شد؛ از این رو پرسش‌نامه با ضریب ۰/۹۲۶ از پایایی قابل قبول برخوردار است.

محدودة مورد مطالعه

شهرستان پاوه در ۱۲۴ کیلومتری کرمانشاه قرار گرفته است. این شهرستان از شمال با شهرستان سروآباد و از شرق با شهرستان کامیاران در استان کردستان، از جنوب شرقی با شهرستان روانسر، از جنوب با شهرستان جوانرود و از غرب با مرز عراق همسایه است. شهرستان پاوه دارای سه بخش، پنج شهر و پنج دهستان و جمعیتی بالغ بر ۶۲۵۸۵ نفر هستند (سالنامه آماری کرمانشاه، ۱۳۹۹). وجود فرهنگ غنی، طبیعت بکر، موقعیت کوهستانی، باغهای فراوان، چشمه‌های درمانی و غیره زمینه مناسبی را برای توسعه گردشگری در این منطقه فراهم کرده است.

شکل ۲: معرفی نقاط هدف گردشگری (نگارندگان، ۱۴۰۳)

یافته‌های پژوهش

ویژگی‌های جمعیتی محدوده مورد مطالعه با استفاده از داده‌های آخرین سرشماری بررسی شد و جمعیت فعال و تعداد افراد بیکار و شاغل مشخص شد که نشان‌دهنده آمار بالای بیکاری است. ویژگی‌های جمعیتی روستاهای مورد مطالعه در جدول ۱ مشاهده می‌شود:

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیتی محدوده مورد مطالعه سال ۱۳۹۵ (سالنامه آماری کرمانشاه، ۱۳۹۵)

نام روستا	جمعیت کل	جمعیت مرد	جمعیت زن	تعداد کل خانوار	جمعیت شاغل مرد	جمعیت شاغل زن	جمعیت بیکار مرد	جمعیت بیکار زن	جمعیت فعال	نرخ اشتغال ^۱	نرخ بیکاری ^۲
شمشیر	۲۲۲۲	۱۰۹۲	۱۱۳۰	۶۳۹	۵۳۰	۵۵	۱۱۰	۹۵	۷۹۰	۷۴	۲۶
دشه	۱۵۴۹	۷۸۳	۷۶۶	۴۷۶	۳۷۹	۴۳	۳۶	۱۴	۴۷۲	۸۹	۱۱
گلاد	۶۱۹	۳۱۷	۳۰۲	۱۷۶	۱۱۸	۱۰	۷۶	۳۵	۲۳۹	۵۳	۴۷
خانقاه	۱۳۰۵	۶۴۸	۶۵۷	۴۲۴	۲۱۳	۲۲	۱۴۸	۴۵	۴۲۸	۵۴	۴۶
داریان	۵۴۱	۲۷۸	۲۶۳	۱۶۸	۱۱۵	۲۲	۲۸	۲۳	۱۸۸	۷۲	۲۸
نسمه	۶۲۶	۳۱۲	۳۱۴	۱۸۶	۱۳۲	۱۴	۳۲	۲۲	۲۰۰	۷۳	۲۷
دودان	۶۵۲	۳۳۲	۳۲۰	۲۰۶	۱۳۰	۱۰۳	۱۵	۱۰	۲۵۸	۹۰	۱۰
ساتیاری	۵۹۸	۲۹۳	۳۰۵	۱۷۹	۹۵	۶	۸۵	۱۴	۲۰۰	۵۰	۵۰
تین	۳۸۲	۱۸۲	۲۰۰	۱۳۲	۷۸	۵۵	۹	۹	۱۵۱	۸۸	۱۲
هجیج	۳۲۱	۱۵۷	۱۶۴	۱۰۶	۱۲	۱۶	۱۴	۲۵	۶۷	۴۸	۵۲
شرکان	۲۳۶	۱۲۱	۱۱۵	۸۴	۶۹	۵	۳	۱	۷۸	۹۴	۶
جمع	۹۰۵۱	۴۵۱۵	۴۵۳۶	۲۷۷۶	۱۸۷۱	۳۵۱	۵۵۶	۲۹۳	۳۰۷۱	۷۲	۲۸

جمعیت فعال

جهت پی بردن به ساختار اقتصادی هر جامعه، می‌توان از طریق بررسی جمعیت فعال، ساختار اقتصادی آن جامعه را تعیین کرد.

جمعیت فعال از نظر اقتصاد

تمام افراد ده‌ساله و بیشتر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع)، طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند (سازمان آمار، ۱۳۹۵). افرادی مانند دانش‌آموزان، دانشجویان، کودکان و زنان خانه‌دار از آنجاکه برای ادامه حیات به کوشش صاحبان درآمد احتیاج دارند، جزو جمعیت غیرفعال^۳ محسوب می‌شوند. همچنین افرادی که در هفت روز پیش از مراجعه مأمور سرشماری شغلی نداشته‌اند، در صورت داشتن دو شرط زیر بیکار به شمار می‌روند:

۱. در ۳۰ روز گذشته برای جست‌وجوی کار، اقدامات مشخصی را نظیر ثبت‌نام یا پیگیری در مؤسسات کاریابی، پرس‌وجو از دوستان، تماس با کارفرمایان، مطالعه آگهی استخدام و... انجام داده باشند؛

۲. آماده به کار باشند؛ یعنی طی یک دوره پانزده‌روزه شامل هفت روز گذشته و هفت روز آینده آمادگی شروع به کار را داشته باشند.

۱. (۱۰۰) × جمعیت فعال ÷ جمعیت شاغل = نرخ اشتغال

۲. (۱۰۰) × جمعیت فعال ÷ جمعیت بیکار = نرخ بیکاری

۳. تمام افراد ده‌ساله و بیشتر که در طول هفته‌ی مرجع، در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی‌گیرند، جمعیت غیرفعال اقتصادی به شمار می‌روند.

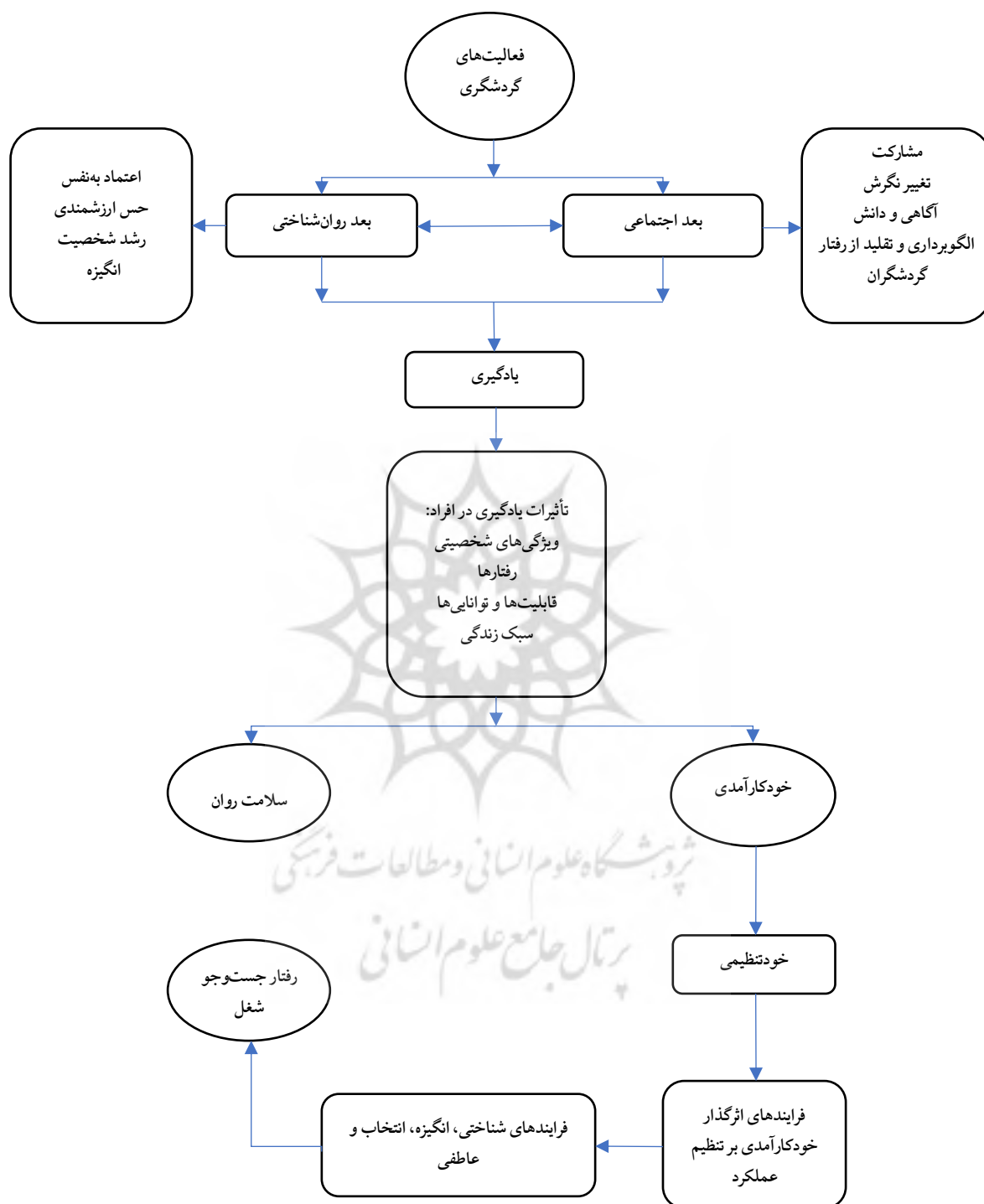
با توجه به آمار سال ۱۳۹۵، تعداد ۳۰۷۱ نفر که بیش از سال سن داشته‌اند (سن فعالیت بر اساس شاخص‌های جمعیت‌شناسی از ۱۵ سالگی شروع و به ۶۴ سالگی ختم می‌شود)، در ردیف جمعیت فعال قرار دارند که ۲۴۲۷ نفر مرد و ۶۴۴ نفر از آنان زن هستند. این افراد حدود ۳۴ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند (سازمان آمار، ۱۳۹۵).

از جمعیت فعال، حدود ۷۲ درصد معادل ۲۲۲۲ نفر شاغل هستند. ۲۸ درصد معادل ۸۴۹ نفر فاقد شغل هستند که در این میان، ۶۵ درصد را مردان و ۳۵ درصد را زنان تشکیل می‌دهند.

موقعیت کوهستانی شهرستان پاوه اشتغال‌زایی را محدود می‌کند؛ اما موقعیت مرزی، وجود دره‌ها برای ایجاد باغ‌ها، کشت گیاهان دارویی در دامنه کوه‌ها، وجود چراگاه‌های طبیعی و داشتن انواع جاذبه‌های گردشگری، اعم از صنایع دستی، چشمه‌ها، آبشارها، جنگل‌ها و غیره، امکان اشتغال‌زایی را افزایش می‌دهد. باوجوداین، نرخ بیکاری در محدوده مورد مطالعه به ۲۸ درصد می‌رسد. این درحالی است که متوسط نرخ بیکاری روستایی در سال ۱۳۹۸، ۸/۵ درصد و در سال ۱۴۰۲، ۷/۱ درصد بوده است (اکوایران، ۱۴۰۳). این موضوع از جنبه‌های مختلف افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد که مهم‌ترین تأثیرات آن، کاهش باورهای خودکارآمدی، رفتار جست‌وجوی شغل و سلامت روان افراد بیکار است که در ادامه، به بررسی آن‌ها پرداخته می‌شود. مدل مفهومی شامل روابط بین متغیرهای وابسته، مستقل و میانجی و روند کلی پژوهش است.

مدل مفهومی پژوهش

شکل ۳: مدل مفهومی پژوهش (نگارندگان، ۱۴۰۳)

فرضیه‌های تحقیق

الف. فعالیت‌های گردشگری با ایجاد فضای یادگیری، مشاهده رفتار دیگران و افزایش تجربیات جانشین بر خودکارآمدی و در نتیجه رفتار جست‌وجوی شغلی بیکاران جامعه میزبان تأثیرگذار است.

ب. تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی فعالیت‌های گردشگری از جمله افزایش اعتمادبه‌نفس، مشارکت‌پذیری و توسعه برهم‌کنش‌های اجتماعی و مهارت‌آموزی در کنار تغییر در دیدگاه و سبک زندگی، سبب بهبود سلامت روان و بازگشت بیکاران جامعه میزبان است.

با توجه به مدل مفهومی، می‌توان بیان کرد که هشت عامل مؤثر در قالب دو بعد اجتماعی و روان‌شناختی بر مبنای نظریه شناختی - اجتماعی بر رفتار جست‌وجوی شغل و سلامت روان بیکاران تأثیر می‌گذارد و بر اساس آن‌ها می‌توان تأثیرات فعالیت‌های گردشگری در بیکاران جامعه میزبان را سنجید.

تجزیه و تحلیل تأثیرات فعالیت‌های گردشگری در افراد بیکار

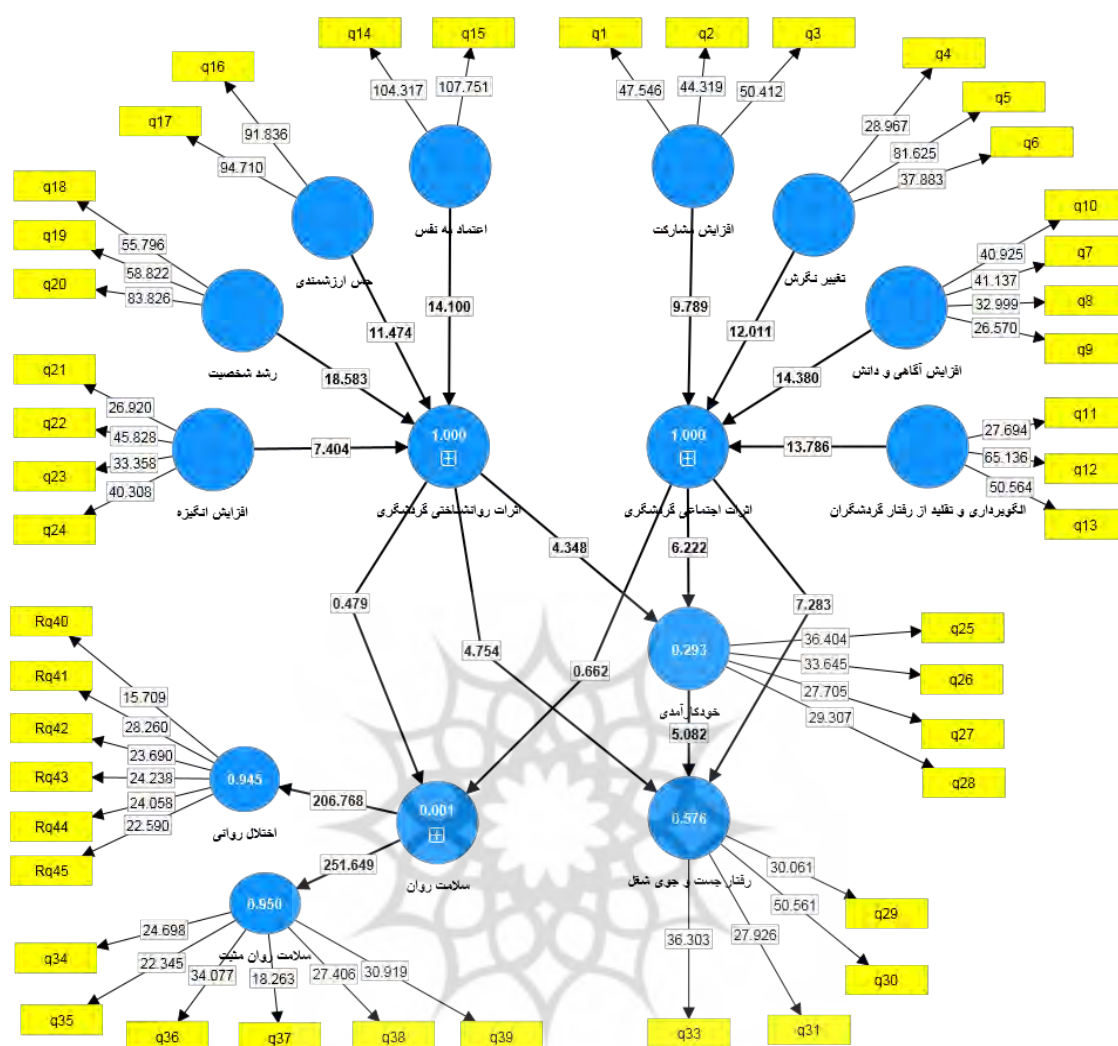
با استفاده از روش کمترین مربعات جزئی، وضعیت ابعاد اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر بیکاران جامعه میزبان بررسی می‌شود.

معیار معناداری مقادیر t (t-Valus)

ابتدایی‌ترین معیار سنجش رابطه بین متغیرها در مدل، ضرایب معناداری مقادیر t (ضریب مسیر در حالت معناداری) است. در صورتی که مقدار این ضرایب از ۱/۹۶ بیشتر باشد، نشان‌دهنده صحت روابط بین متغیرها و در نتیجه تأیید آن رابطه یا رابطه‌ها در سطح اطمینان ۹۵ درصد است. هرچه این مقدار از ۱/۹۶ بیشتر باشد، گواه برازش قوی‌تر مسیرهای مدل است. شکل ۴ نتایج آزمون مدل مفهومی پژوهش را در حالت معناداری نشان می‌دهد.

جدول ۲: مقادیر آماره t (نگارندگان، ۱۴۰۳)

مقدار آماره t	مسیر
۱۰/۵۶	افزایش مشارکت ← تأثیرات اجتماعی گردشگری
۱۲/۰۷	تغییر نگرش ← تأثیرات اجتماعی گردشگری
۱۵/۱۶	افزایش آگاهی و دانش ← تأثیرات اجتماعی گردشگری
۱۳/۶۵	الگوبرداری و تقلید از رفتار گردشگران ← تأثیرات اجتماعی گردشگری
۱۴/۳۹	اعتمادبه‌نفس ← تأثیرات روان‌شناختی گردشگری
۱۱/۲۰	حسن ارزشمندی ← تأثیرات روان‌شناختی گردشگری
۱۷/۹۲	رشد شخصیت ← تأثیرات روان‌شناختی گردشگری
۵/۴۶	افزایش انگیزه ← تأثیرات روان‌شناختی گردشگری
۷/۲۸۵	تأثیرات اجتماعی گردشگری ← رفتار جست‌وجوی شغل
۴/۷۵	تأثیرات روان‌شناختی گردشگری ← رفتار جست‌وجوی شغل
۶/۲۲	تأثیرات اجتماعی گردشگری ← خودکارآمدی
۰/۶۹	تأثیرات اجتماعی گردشگری ← سلامت روان
۴/۳۵	تأثیرات روان‌شناختی گردشگری ← خودکارآمدی
۰/۴۸	تأثیرات روان‌شناختی گردشگری ← سلامت روان
۵/۸۲	خودکارآمدی ← رفتار جست‌وجوی شغل

شکل ۴: مقادیر t متغیرهای مدل (نگارندگان، ۱۴۰۳)

همان گونه که در شکل ۴ و جدول ۲ مشاهده می شود، مقادیر t در مسیرهای تأثیرات اجتماعی گردشگری بر سلامت روان و تأثیرات روان شناختی گردشگری در سلامت روان در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نیست. مقادیر t مسیرهای دیگر از ۱/۹۶ بیشتر است؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۵ درصد، از نظر آماری معنادارند.

ضریب تعیین R^2

ضرایب t تنها صحت روابط را نشان می دهد و برای بررسی شدت روابط بین سازه ها باید از معیار R^2 استفاده کرد. این معیار نشان دهنده تأثیری است که یک متغیر برونزا (مستقل) در یک متغیر درونزا (وابسته) می گذارد. این معیار تنها برای متغیر مکنون درونزای مدل محاسبه می شود و در مورد متغیر مستقل، مقدار این معیار صفر است. چین^۱ (2010) سه مقدار بحرانی ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای این معیار معرفی می کند. هرچه R^2 مربوط به متغیر وابسته مدل بیشتر باشد، نشان دهنده برازش بهتر مدل است.

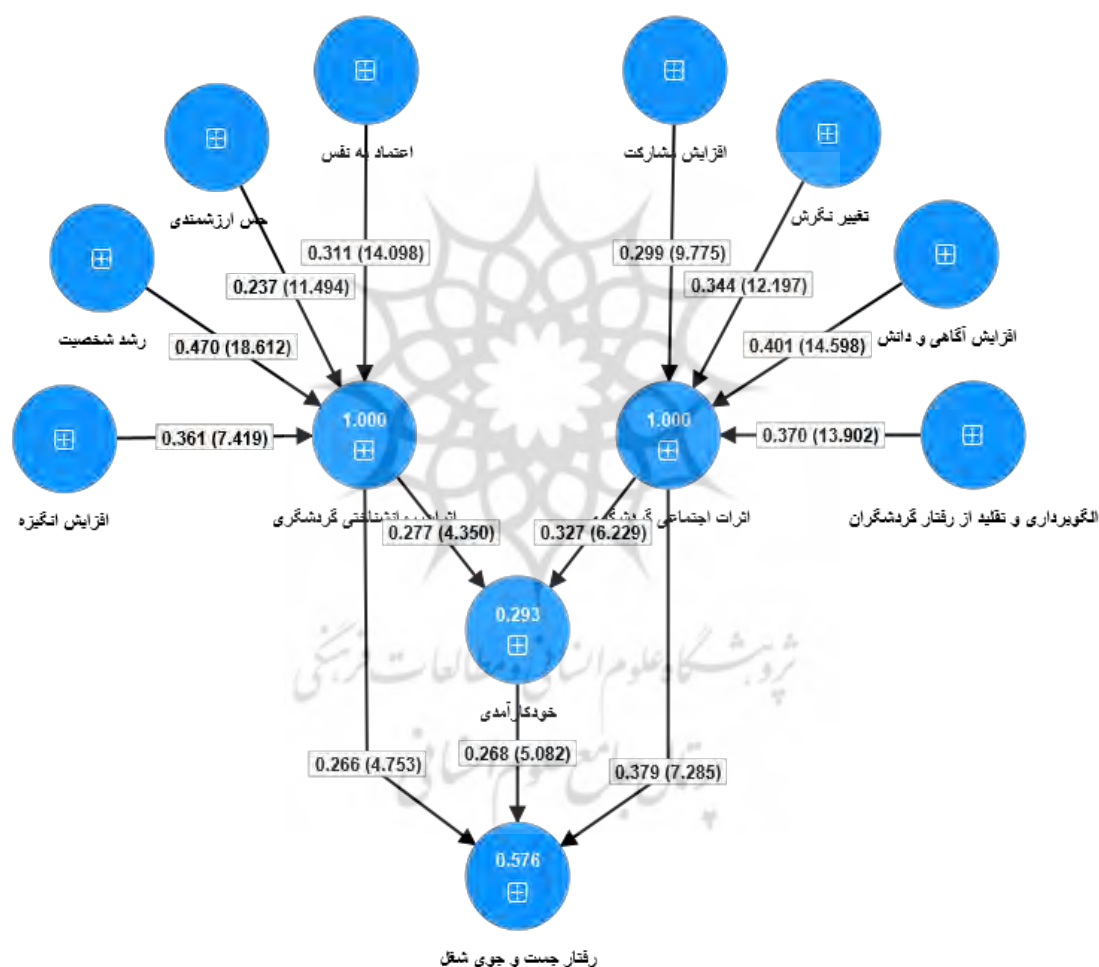
1. Chin

جدول ۳: مقادیر R^2 (نگارندگان، ۱۴۰۳)

مغیرهای وابسته و میانجی	مقدار R^2	قدرت R^2
رفتار جست‌وجوی شغل	۰/۵۷۶	متوسط
سلامت روان	۰/۰۰۱	ضعیف
خودکارآمدی	۰/۲۹۳	ضعیف

با توجه به جدول ۵، حدود ۵۸ درصد از متغیر رفتار جست‌وجوی شغل و حدود ۳۰ درصد از متغیر خودکارآمدی توسط متغیرهای برون‌زا تبیین می‌شود. این مقدار برای متغیر سلامت روان صفر است.

ضرایب مسیر متغیر رفتار جست‌وجوی شغل

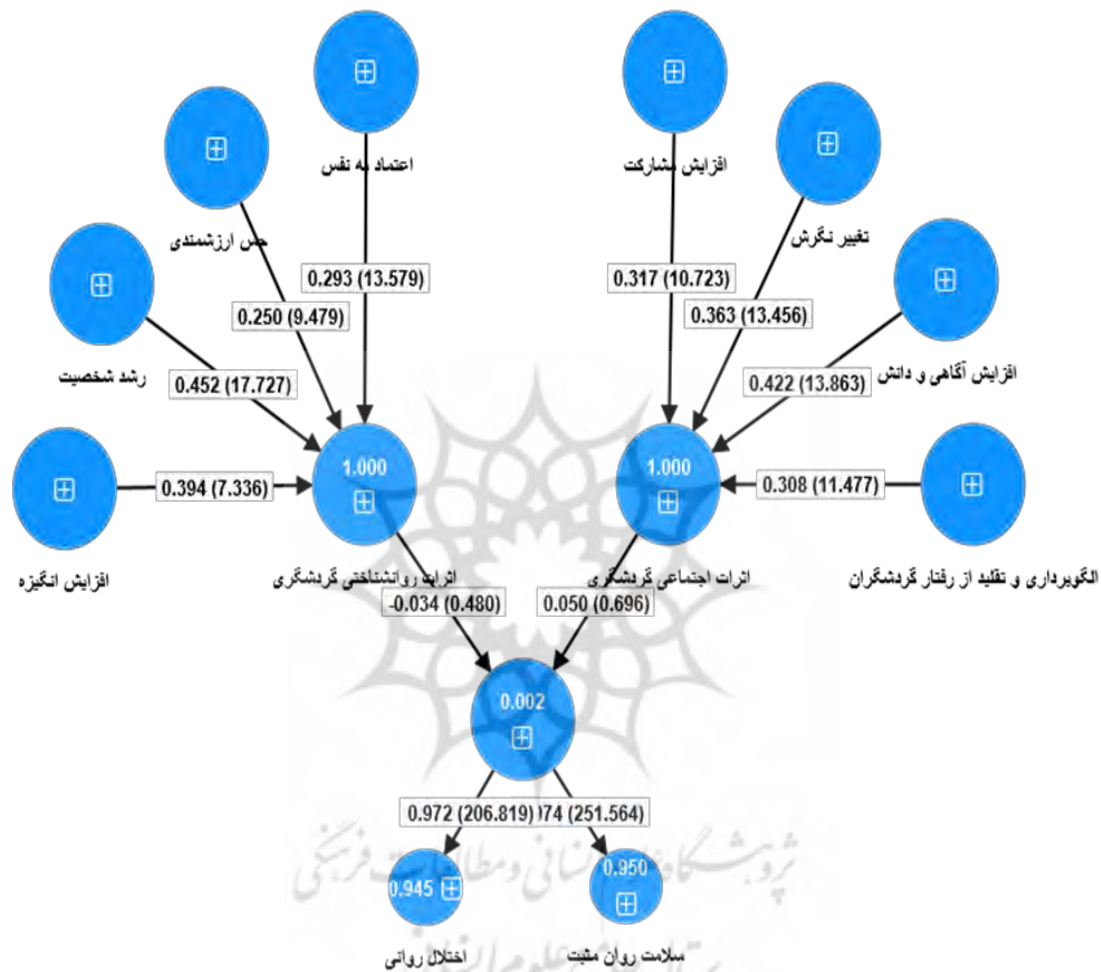

شکل ۵: تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری در رفتار جست‌وجوی شغل (نگارندگان، ۱۴۰۳)

با توجه به شکل ۵ و ضریب مربوط می‌توان به این نتیجه رسید که تأثیرات اجتماعی گردشگری به میزان ۰/۳۲۷ و تأثیرات روان‌شناختی گردشگری به میزان ۰/۲۲۷ بر خودکارآمدی اثر مثبت دارند و خودکارآمدی به میزان ۰/۲۶۸ بر رفتار جست‌وجوی شغل اثر مثبت دارد. همچنین مقدار ضریب معناداری t بین تأثیرات اجتماعی گردشگری و خودکارآمدی ۶/۲۲۹، بین تأثیرات روان‌شناختی گردشگری و خودکارآمدی ۴/۳۵۰ و بین

خودکارآمدی و رفتار جست‌وجوی شغل ۵/۰۸۲ در سطح اطمینان ۹۵ درصد به‌دست آمده است که بیشتر از ۱/۹۶ است و این حاکی از معناداری آماری رابطه بین تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری، خودکارآمدی و رفتار جست‌وجوی شغل است.

ضرایب مسیر متغیر سلامت روان

شکل ۶: تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری در سلامت روان در سال: ۱۴۰۳ (نگارندگان، ۱۴۰۳)

با توجه به شکل ۶ و ضریب مربوط به این فرضیه می‌توان به این نتیجه رسید که تأثیرات اجتماعی گردشگری به میزان ۰/۰۵۰ و تأثیرات روان‌شناختی گردشگری به میزان ۰/۰۳۴ - بر سلامت روان اثرگذارند. همچنین مقدار ضریب معناداری t در سطح اطمینان ۹۵ درصد بین تأثیرات اجتماعی گردشگری و سلامت روان ۰/۶۹۶ و بین تأثیرات روان‌شناختی گردشگری و سلامت روان ۰/۴۸۰ به‌دست آمده است که کمتر از ۱/۹۶ است و این حاکی از عدم معناداری آماری رابطه بین تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری با سلامت روان است.

بحث

بالا بودن آمار بیکاری یکی از مهم‌ترین موانع بر سر راه توسعه پایدار در هر کشوری است. در ایران و نیز شهر کرمانشاه، آمار بیکاری بالاتر از حد میانگین است. بر این مبنا، شناخت عوامل مؤثر در اشتغال می‌تواند به سیاست‌گذاران در افزایش آمار اشتغال کمک کند.

یافته‌های به‌دست آمده، فرضیه اول را مبنی بر اثرگذاری متغیرهای اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر رفتار جست‌وجوی شغل به‌واسطه متغیر باورهای خودکارآمدی شغلی تأیید می‌کنند. فرضیه اول پژوهش بر این فرض استوار بود که فعالیت‌های اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری می‌توانند عاملی اثرگذار بر رفتار جست‌وجوی شغل به‌واسطه باورهای خودکارآمدی شغلی باشند؛ به این دلیل که بر اساس نظریه شناختی - اجتماعی بندورا، بسیاری از رفتارهای انسان از طریق یادگیری حاصل می‌شوند. فعالیت‌های گردشگری با فراهم کردن موقعیت‌ها و توسعه ارتباطات و تعاملات، افزایش آگاهی و دانش و افزایش مشارکت، به ساکنان فرصت اکتشاف می‌دهد که یک نیاز مهم برای یادگیری محسوب می‌شود. بندورا مطرح می‌کند که افراد بیشتر یادگیری‌های خود را از طریق یادگیری جانشین به‌دست می‌آورند. یادگیری جانشین، یعنی افراد چیزی را تجربه نمی‌کنند، بلکه از تجربیات دیگران استفاده می‌کنند. این نوع یادگیری، که از طریق مشاهده کسب می‌شود، اگر با پاداش همراه باشد، به الگو برداری و تقلید شخص یادگیرنده از الگو منجر می‌شود و رفتارهایی که پیامد منفی داشته باشند، کنار گذاشته می‌شوند. برای مثال، زمانی که یک گردشگر شغل اینترنتی با درآمد مناسب دارد، شخص یادگیرنده تصمیم می‌گیرد که از شغل او تقلید کند یا کاری مشابه کار او انجام دهد. از طرف دیگر، یادگیری صرفاً به الگو برداری و تقلید منجر نمی‌شود، بلکه سبب تغییر ویژگی‌های شخصیتی، تغییر رفتار، افزایش قابلیت‌ها و توانایی‌ها و بهبود سبک زندگی می‌شود. حال برای اینکه یادگیری به این منجر شود که افراد بیکار شغلی را ایجاد کنند یا به‌دست بیاورند، باید رفتار جست‌وجوی شغل در آنان شکل بگیرد. رفتار جست‌وجوی شغل یک کنش هدفمند و ارادی است که لازمه آن، افزایش خودکارآمدی است. خودکارآمدی شغلی مستقیماً در رفتار جست‌وجوی شغل افراد بیکار مؤثر است.

با توجه به اثبات فرضیه تأثیر تأثیرات گردشگری در بیکاران به‌واسطه خودکارآمدی، آمار بیکاران در شهرستان پاوه در حال افزایش بوده که ممکن است به دلیل پایدار نبودن گردشگری و در نتیجه افزایش تأثیرات منفی نسبت به تأثیرات مثبت آن برای جوامع محلی و مهاجرت جوانان روستا به دلایلی همچون کوهستانی بودن منطقه و نبود شرایط سرمایه‌گذاری باشد.

به گفته وانبرگ و همکاران (2010)، خودکارآمدی مهم‌ترین رکن در یادگیری بوده و عامل اصلی تعیین‌کننده انگیزه، تفکر، اهداف و عملکرد انسان است. خودکارآمدی از طریق تأثیر در چهار فرایند شناختی، انگیزه، انتخاب و عاطفی که به‌عنوان تنظیم‌کننده عملکرد انسان شناخته می‌شوند، در رفتار جست‌وجوی شغل تأثیر می‌گذارد. افراد برای آن‌که بتوانند از طریق خودکارآمدی در بلندمدت به اهداف شغلی خود دست یابند، باید عواطف، تفکر و رفتار خود را در هر مرحله کنترل کنند. خودتنظیمی به‌عنوان فیلتر عمل می‌کند و با تأثیرگذاری در چهار فرایند گفته شده، عملکرد فرد را در راستای دستیابی به اهداف تنظیم می‌کند. در واقع، خودتنظیمی که تحت تأثیر باور افراد درباره خودکارآمدی خود است، مهارتی است که به انسان‌ها کمک می‌کند بر افکار، احساسات و رفتارهایشان کنترل داشته باشند و به اهدافی که برای خود تعیین کرده‌اند برسند. بررسی یافته‌ها، اثرگذاری مستقیم فعالیت‌های اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر سلامت روان بیکاران را رد کرد. بر این اساس، می‌توان نتیجه گرفت رابطه معناداری بین تأثیرات گردشگری و سلامت روان بیکاران وجود ندارد. در واقع، افزایش تأثیرات فعالیت‌های گردشگری نمی‌تواند تضمین‌کننده افزایش سلامت روان افراد بیکار شود. با توجه به اطلاعات جدول ۵، متغیر تأثیرات فعالیت‌های گردشگری نتوانسته است ضریب تعیین قابل قبولی از متغیر سلامت روان تبیین کند. این می‌تواند دلیل بر تأثیر غیرمستقیم فعالیت‌های گردشگری در سلامت روان باشد؛ زیرا به گفته وانبرگ (2012)، تأثیرات اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری در خودکارآمدی عمومی افراد تأثیر می‌گذارد.

پیشنهادهای پژوهش

با توجه به نتایج پژوهش، راهکارهایی برای ایجاد و افزایش رفتار جست‌وجوی شغل افراد بیکار جامعه میزبان از طریق افزایش تأثیرات فعالیت‌های گردشگری ارائه می‌شود.

پیشنهادهای کاربردی

۱. برگزاری نشست‌ها و کلاس‌های مهارت‌آموزی و کارآفرینی با استفاده از توان علمی گردشگران در راستای افزایش اطلاعات شغلی، معرفی شغل‌های جدید، معرفی پتانسیل‌های روستا و افزایش مهارت‌های مختلف ساکنان (مهارت فن بیان، معامله‌گری بازارهای مالی، کسب‌وکارهای اینترنتی و...)، برای مثال، افزایش دانش ساکنان برای ساخت و فروش اینترنتی صنایع دستی؛
۲. آموزش در راستای رفع موانع فرهنگی موجود بر سر راه کسب‌وکارهای نوین؛
۳. فراهم‌سازی و بهسازی فضاهایی برای شکل‌دهی و به حداکثر رساندن ارتباطات و تعاملات اجتماعی میان ساکنان با گردشگران در راستای کسب اطلاعات شغلی، مهارت‌ها و الگو برداری از آنان؛
۴. ایجاد هماهنگی میان نهادها و بخش‌های مختلف به منظور اختصاص وام‌های اشتغال‌زایی به ساکنان.

پیشنهادهای برای تحقیقات آتی

۱. در تحقیق حاضر، متغیر کارآفرینی و رفتار کاریابی در قالب رفتار جست‌وجوی شغل بررسی شدند. دو متغیر گفته شده می‌توانند به صورت جداگانه بررسی شوند؛
۲. یادگیری، که در پژوهش حاضر از طریق فعالیت‌های اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری حاصل می‌شود، بر خودتنظیمی یا خودمدیریتی افراد، که مستقیماً در دستیابی به هدف‌های تعیین شده و افزایش عزت‌نفس تأثیر دارد، به صورت مستقیم سنجش نشده‌اند؛
۳. در این پژوهش، اثر مستقیمی بین فعالیت‌های اجتماعی و روان‌شناختی گردشگری بر سلامت روان وجود نداشت؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آینده، باورهای خودکارآمدی عمومی به عنوان متغیر میانجی در نظر گرفته شود.

تعارض منافع

مطابق نظر نویسندگان، تعارض منافی در تحقیق حاضر وجود ندارد.

ORCID:

Zohre fani	 https://orcid.org/000000014887
Hamed Rizvandi	 https://orcid.org/0009000902372872

منابع

- اکو ایران (۱۴۰۳). نرخ بیکاری شهری و روستایی. کد خبر ۶۷۶۵۲. [لینک](#)
- امیرخانلو، سمانه، کردوانی، پرویز و مهدوی حاجیلونی، مسعود (۱۳۹۸). اثرات گردشگری بر توسعه مناطق روستایی از دیدگاه جامعه میزبان (مورد: بخش مرکزی شهرستان گلوگاه). اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۸(۳)، ۲۰۷-۲۲۶. [لینک](#)
- اصغری، سمیرا و جعفری، حمید (۱۳۹۷). بررسی اثرات گردشگری در توسعه اقتصادی و اجتماعی مناطق روستایی (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان تالش). فصلنامه علمی-پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران، ۱۶(۵۷)، ۱۵۹-۱۷۱. [لینک](#)
- امینی، محسن (۱۳۹۰). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه سلامت روان. روان‌شناسی، ۱۵(۲)، ۴۵-۶۰. [لینک](#)
- بادکو، بهروز، قاسمی سیانی، محمد و حسینی، سابق (۱۴۰۰). تأثیر گردشگری اجتماع-محور بر توسعه جوامع روستایی از دیدگاه جامعه محلی (مورد مطالعه: روستاهای هدف گردشگری شهرستان پاوه). مطالعات اجتماعی گردشگری، ۹(۱۸)، ۲۰۵-۲۳۰. [لینک](#)
- بابایی، یاور، قادری، اسماعیل، اکبری آرباتان، کلثوم و فردوسی، سجاد (۱۳۹۹). تبیین تأثیر خودکارآمدی کارآفرینی و قابلیت نوآوری بر عملکرد کسب‌وکارهای گردشگری (مورد مطالعه: شهر تبریز). برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری، ۹(۳۵)، ۱۱۲-۱۳۴.
- <https://doi.org/10.22080/jtpd.2021.17908.3197>
- جمالی، هاجر و پناهی، مهین (۱۴۰۰). بررسی روش تربیتی الگویی در مثنوی‌های عطار با توجه به نظریه یادگیری شناختی - اجتماعی آلبرت بندورا. پژوهشنامه عرفان، ۱۲(۲۴)، ۴۳-۶۸. [لینک](#)
- حاتمی نسب، سید حسن (۱۴۰۲). ارزیابی تأثیر عوامل خودکارآمدی بر فرصت کارآفرینانه گردشگری؛ نقش واسطه‌ای شبکه‌های خدماتی و کارآفرینانه. فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۱۳(۴)، ۷۴-۶۱. <https://doi.org/10.22034/jgeoq.2024.435265.4080>
- حبیبی، فاتح (۱۴۰۱). تحلیل تأثیرات گردشگری بر اقتصاد روستاهای هدف در استان کردستان. اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۱۲(۱)، ۳۷-۵۸. [لینک](#)
- دربان آستانه، علیرضا، امامی، سیده فاطمه، رضوانی، محمدرضا و قدیری معصوم، مجتبی (۱۴۰۱). تحلیل فضایی عوامل اجتماع‌محور (مطالعه موردی: مناطق روستایی استان گیلان). آمایش جغرافیایی فضا، ۱۲(۱)، ۹۷-۱۱۳.
- <https://doi.org/10.30488/gps.2021.285265.3403>
- رمضان‌زاده لسبویی، مهدی و قنبری قادی‌کلایی، رقیه (۱۴۰۰). تحلیل تأثیرات مولفه‌های انگیزه و خودکارآمدی بر موفقیت کارآفرینان گردشگری در استان مازندران. برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۱۳(۴۹)، ۸۶-۷۳. <https://doi.org/10.30495/JZPM.2021.25667.3708>
- ریخته‌گران، مهشاد (۱۴۰۰). برنامه‌ریزی توسعه اکوتوریسم در مناطق روستایی حاشیه زاینده‌رود در استان چهارمحال و بختیاری (پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی گردشگری). دانشگاه اصفهان، اصفهان.
- رسولی، رویا، ضاری، آرزو و عبداللهی، عباس (۱۴۰۲). مفهوم پردازش سواد سلامت روان زوجی و شناسایی مؤلفه‌های آن: یک مطالعه کیفی. روان پرستاری، ۱۱(۴)، ۱۱۷-۱۰۲. <https://doi.org/10.22034/IJPN.11.4.69>
- صادقلو، طاهره و یاراحمدی، میترا (۱۳۹۹). بررسی تأثیر حضور گردشگران بر سلامت اجتماعی جوامع میزبان (مطالعه موردی: روستاهای نمونه گردشگری شهرستان بینالود). مطالعات اجتماعی گردشگری، ۹(۱۷)، ۳۲۱-۳۵۲. [لینک](#)
- گرچی مریم، کشاورز زهره، عبادی عباس، نصیری ملیحه. ترجمه و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی «پرسش‌نامه کیفیت زندگی حرفه‌ای» در ارائه‌دهندگان خدمات سلامت. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ۲۸(۱۶۳)، ۹۳-۱۰۶. [لینک](#)
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۵). سالنامه آماری کشور، سرشماری نفوس و مسکن (گزارش منتشر نشده). سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تهران.
- بازیابی از: [لینک](#)

- سالنامه آماری کرمانشاه (۱۳۹۹). جمعیت نقاط شهری و روستایی پایه (گزارش منتشر نشده). استانداری کرمانشاه، کرمانشاه. بازیابی از: [لینک](#)
- Gewirtz, J. L. (Ed.). (Year). Handbook of moral behavior and development (Vol. 1). John Wiley & Sons
- Chin, W. W. (2010). How to write up and report PLS analyses. In V. Esposito Vinzi, W. W. Chin, J. Henseler, & H. Wang (Eds.), Handbook of partial least squares (pp. 655–690). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-540-32827-8_29
- Costa, T., Umbelino, J., Calisto, M., Nunes, S., & Afonso, V. (2020). Impacts of tourism and residents' perceptions: A study in the regional tourism area of Lisbon. *European Journal of Tourism, Hospitality and Recreation (EJTHR)*, 10(1), 28-40. <https://doi.org/10.2478/ejthr-2020-0003>
- Fernández-Valera, M. M., Meseguer de Pedro, M., De Cuyper, N., García-Izquierdo, M., & Soler Sánchez, M. I. (2020). Explaining job search behavior in unemployed youngsters beyond perceived employability: The role of psychological capital. *Frontiers in Psychology*, 11, 1698. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01698>
- Gnanapala, W. K., & Sandaruwani, J. A. (2016). Socio-economic impacts of tourism development and their implications on local communities. *International Journal of Economics and Business Administration*, 5(2), 59–67. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>
- Godovykh, M., Fyall, A., Pizam, A., & Ridderstaat, J. (2020). The influence of tourism development on residents health and well-being. *Tourism Management*, 85, 104122. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2020.100462>
- Kakoudakis, K. I., McCabe, S., & Story, V. (2017). Social tourism and self-efficacy: Exploring links between tourism participation, job-seeking and unemployment. *Annals of Tourism Research*, 65, 108–121. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2017.05.005>
- Khalid, S. H., Ahmad, M., Ramayah, T., Hwang, J., & Kim, I. (2019). Community empowerment and sustainable tourism development: The mediating role of community support for tourism. *Sustainability*, 11(22), 6248. <https://doi.org/10.3390/su11226248>
- Koutroubas, A., & Galanakis, M. (2022). Bandura's social learning theory and its importance in the organizational psychology context. *Psychology*, 12(6), 315–322. <https://doi.org/10.17265/2159-5542/2022.06.001>
- Le, L., & Hancer, M. (2021). Using social learning theory in examining YouTube viewers' desire to imitate travel vloggers. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 12(3), 512–532. <https://doi.org/10.1108/JHTT-08-2020-0200>
- Madawala, K., Foroudi, P., & Palazzo, M. (2023). Exploring the role played by entrepreneurial self-efficacy among women entrepreneurs in tourism sector. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 74, 103395. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2023.103395>
- Moran, C., & Diamond, J. (2023). Social cognitive theory and reciprocal relationships in sustainable consumer behavior: A framework for understanding personal, environmental, and behavioral factors. *Sustainability*, 15(5), 3946. <https://doi.org/10.3390/su15053946>
- McCabe, S., & Johnson, S. (2013). The happiness factor in tourism: Subjective well-being and social tourism. *Annals of Tourism Research*, 41, 42–65. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2012.12.001>
- Nopiyani, N., & Wirawan, I. (2021). The impact of tourism on the quality of life of communities in tourist destination areas: A systematic review. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*, 8(F), 129-136. <https://doi.org/10.3889/oamjms.2021.5966>
- Qin, M., Su, C., & Zhang, S. (2020). Tourism and unemployment in Hong Kong: Is there any interaction? *Asian Economics Letters*, 1(1). <https://doi.org/10.46557/001c.17222>
- Stauder, J. (2019). Unemployment, unemployment duration, and health: Selection or causation? *The European Journal of Health Economics*, 20(1), 5973. <https://doi.org/10.1007/s10198-018-0982-2>

- Van Hoyer, G., Van Hooft, E., Stremersch, J., & Lievens, F. (2019). Specific job search self-efficacy beliefs and behaviors of unemployed ethnic minority women. *International Journal of Selection and Assessment*, 27-(1), 920. <https://doi.org/10.46557/001c.17222>
- Wanberg, C. (2012). The individual experience of unemployment. *Annual Review of Psychology*, 63, 369–396. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-120710-100500>
- Wanberg, C., Hough, L., & Song, Z. (2002). Predictive validity of a multidisciplinary model of reemployment success. *Journal of Applied Psychology*, 87(6), 1100–1120. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.87.6.1100>
- Wanberg, C., Zhu, J., & van Hooft, E. (2010). The job search grind: Perceived progress, self-reactions, and self-regulation of search effort. *Academy of Management Journal*, 53(4), 788–807. <https://doi.org/10.5465/AMJ.2010.52814599>
- WHO. (2022). *Mental health: Strengthening our response* (Fact sheet No. 220). World Health Organization. Retrieved from [Link](#)

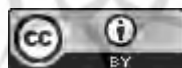
[In Persian]

- Amini, M. (2011). Construction and validation of a mental health questionnaire. *Journal of Psychology*, 15(2), 45–60. [Link](#)
- Amirkhanlou, S., Kordvani, P., & Mahdavi Hajilouei, M. (2019). Effects of tourism on rural development from the host community's perspective: A case study of the Central District of Galugah County. *Economics of Space and Rural Development*, 8(3), 207–226. [Link](#)
- Asghari, S., & Jafari, H. (2018). Investigating the effects of tourism on the economic and social development of rural areas: A case study of the villages of Talesh County. *Scientific-Research and International Quarterly of the Iranian Geographical Society*, 16(57), 159–171. [Link](#)
- Babaei, Y., Ghaderi, E., Akbari Arbatan, K., & Fardousi, S. (2020). Explaining the effect of entrepreneurial self-efficacy and innovation capability on the performance of tourism businesses: A case study of Tabriz. *Tourism Planning and Development*, 9(35), 112–134. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2021.17908.3197>
- Badkou, B., Ghasemi Siani, M., & Hoseini, S. (2022). Investigating the impact of community-based tourism on development of rural communities from the perspective of the local community: A case study of Paveh tourist villages. *Journal of Social Studies in Tourism*, 9(18), 205230. [Link](#)
- Darban Astaneh, A., Emami, S. F., Rezvani, M. R., & Ghadiri Ma'soum, M. (2022). Spatial analysis of community-based factors: A case study of rural areas in Gilan Province. *Geographical Planning of Space*, 12(1), 97–113. <https://doi.org/10.30488/gps.2021.285265.3403>
- Eco Iran. (2024). Urban and rural unemployment scores (News code 67652). [Link](#)
- Gorji, M., Keshavarz, Z., Ebadi, A., & Nasiri, M. (Year). Translation and psychometric evaluation of the "Professional Quality of Life Questionnaire" among healthcare providers. *Mazandaran University of Medical Sciences Journal*, 28(163), 93–106. [Link](#)
- Habibi, F. (2023). Analysis of the effects of tourism on the economy of target villages in Kermanshah province. *Journal of Space and Rural Development*, 12(43), 37–58. [Link](#)
- Hataminasab, S. H. (2024). Evaluating the effect of self-efficacy factors on the entrepreneurial opportunity of tourism; the mediating role of service and entrepreneurial networks. *Geography (Regional Planning)*, 13(53), 61–74. <https://doi.org/10.22034/jgeoq.2024.435265.4080>
- Jamali, H., & Panahi, M. (2021). A study on model-based education in Attar's Mathnawis (Mantiq-ut-Tayr, Ilahi-Nama and Musibat-Nama) based on Bandura's social learning theory. *Journal of Iranian Mysticism (JIM)*, 12(2), 43–68. Retrieved from <http://erfanmag.ir/article-1-911-fa.html>

- Kermanshah Statistical Yearbook. (2020). Population of urban and rural areas of Paveh (Statistical report). Retrieved from [Link](#)
- Rasouli, R., Zarabi, A., & Abdollahi, A. (2023). Conceptualizing couples' mental health literacy and identifying its components: A qualitative study. *Psychiatric Nursing*, 11(4), 102–117. <https://doi.org/10.22034/IJPN.11.4.69>
- Ramazanzadeh, M., & Ghanbari, R. (2023). Analysis of the effects of motivation and self-efficacy components on the success of tourism entrepreneurs in mazandaran province, *Journal of Regional Planning*, 13(49), 73-86. <https://doi.org/10.30495/JZPM.2021.25667.3708>
- Rikhtegaran, M. (2021). Ecotourism Development Program in Rural Areas Along the Zayandeh River in Rikhtegān, M. (2021). Ecotourism development planning in rural areas along the Zayandeh Rud River in Chaharmahal and Bakhtiari Province (Master's thesis, University of Isfahan, Isfahan).
- Sadeghloo, T., & Yar Ahmadi, M. (2021). Investigating the effect of tourists visits on social health of host communities: A case study of select tourism villages of Binalood city. *Journal of Social Studies in Tourism*, 9(17), 321–352. [Link](#)
- Statistical Center of Iran. (2016). *National statistical yearbook, Population and housing census*. National Management and Planning Organization. [Link](#)

COPYRIGHTS

©2026 by the authors. Published by University of Science and Culture. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی